

Molnár Gál Péter

COMING OUT

Sajtó alá rendezte
SCHMAL ALEXANDRA

*Szakmai tanácsadó, az előszót írta
és a jegyzetek írásában közreműködött*
LAKOS ANNA

Negyven év múlva kiderült: nem egészen úgy történt, ahogy a kihallgatásomon sugallták. Nem sértetem a közszemérmét. A belügy szemfüleskedett. Küldött csalétket. Ráharaptam, a szó szoros értelmében. Mennyi összevágó adatnak kellett méhszorgalommal belügyi kaptárba gyűlnie, amíg nemcsak úgynevezett „életvitelem”, hanem életritmusom, szokásaim, ízlésem is kiismerték: milyen tekintetre harapok, és milyen hajszín ellenállhatatlan alkalmi partnerként.

Hosszú kémlelések, aktába gyűjtött megfigyelések után finom hozzáértéssel megszervezték vizeimre a csali belógatását, hogy ráharapjak. Nem bíztak semmit a véletlenre. Azóta elholt lelki-testi jó barátom (használjuk becenevét: a Pudingot) – akinek testisége mindig a másik ágyon folyt, leginkább más kerületben volt az ágy – beállított egy este két vidor fiúval. Puding mindaddig legfeljebb két, utasellátóban vett töpörtyűs pogácsát hozott ajándékba. Most két fiút hozott prezentbe. Felvágott nyelvű, szemtelen szavú, szemrevaló jószágokat. Nálam kevésbé látszottak szemérmesnek. Mindenesetre nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkeztek. Látszott, nem atomfizikusként keresik kenyerüket. Távol álljon tőlem azzal gyanúsítani a két legényt, hogy anyagi ellenszolgáltatásért bocsátották piacra nemi temperamentumukat. Jó duma, humorérzék, a testi sportgyakorlatok előtti megkapó hangulat csakúgy része volt az ellenszolgáltatásnak, mint az ital, a rendes lakás, tiszta partner. Érdekes: bőrére ötven év múltán is emlékezem. Nevére nem. A másik fiú neve megmaradt bennem, B. Attilának hívták.

Utóbb kiderült: az ifjak közismertek voltak bizonyos körökben. Velük eltöltött éjszaka után vendéglátójukat menetrendszerűen beidézték az erkölcsrendészetre,

Németh őrnagy vagy Tavasz őrnagy hatáskörébe. Őket nem volt szerencsétlenségem ismerni. De sokakat megizzasztottak abban az időben, amikor komoly rendőrségi kérdés volt, ki kivel búvik ágyba. A fiúk honoráriumát az erkölcsendészet állta. A BRFK együttműködött a Belügy III/III. osztályával. Médiumot cseréltek. B. A. időközben külföldre ment. Talán Amerikába. K. M.-et idehaza tartotta – nem a magyar haza, hanem – a magyar szeszek kedvelése.

Puding hozta vendégségbe a fiúkat. Ott is hagyta K. M.-et. Amikor azután a Tolnai Lajos utcában szembesítettek bennünket, gyanakodtam, hogy Puding sem úszta meg rendőri zaklatás nélkül. Föltételeztem, ő sem járt jobban nálam. Barátságunkat ez némileg megfertőzte. Ő nem mondott semmit. Én nem kérdeztem semmit. Némi sherlockholmeskodást követően mostanában gyanítható, a két fiút rendszeresen használta a rendőrség. És jó okom van feltételezni, hogy Puding nem éppen ártatlanul hozta ajándékba a rendőrügynököket.

Elképeszt egy titkos megbízott megszerzésébe befektetett, hangyszorgalmú munka. A roppant türelmet, körültekintést, fondor ravaszságot igénylő tevékenység csak önmaguk fontosságát növelte. Egy teljes évi utánjárás, nyomra kullanszkodás, életkörülmények aprólékos felderítése szükségeltetett fülön fogni egyetlen új delikvenst.

Szemrevételezőmről idővel kiderült: Gál Ferenc rendőr százados (utóbb: őrnagy).¹³² Arányos teste minia-

¹³² Gál Ferenc 1961–1965 között rendőr századosi, 1965–1970 között rendőr őrnagyi, majd 1970–1974-ig rendőr alezredesi rangban szolgált. Lásd ÁBTL Archontológia, https://www.abtl.hu/ords/archontologia/f?p=108:5:13518325412427::NO::P5_PRS_ID:699756, letöltve 2020. január 28.

türizált volt. Nullszériás rendőrmodellnek gyártották. Semmi fölösleges gesztus. Csakis célszerű mozdulatok. Önellenőrzötté automatizált magatartás. Alacsonyabb termetű, semhogy bizalommal legyenek eminensen szabályszerű törtétese iránt. Fesztes tartással, kihúzott derékkal járt. Feszülten igyekezett magasabbnak látszani ültében is. A világtörténelemben és életemben többnyire alacsony termetűkkel kínlódóak szereztek a bajt. Óvakodnék megszavazni köztársasági elnöknek 160 cm alatti politikust. Hitler, Sztálin, Rákosi sok bajt termelően alacsonyak voltak. Charles de Gaulle megnyugtatóan hórihorgas. Gált szemmel láthatóan zavarta mérete. Szívós erőszakosságával fölény magasodott. Tekintete olvashatatlanul zárt. Foglalkozásszerűen vigyázott arcára. Nem tudhattam, érti-e, amit mondok, egyért vele, helyteleníti vagy elégedett. Ő tanított ki konspirációs feladatokra. Kikérdezte a leckémet első magántanárom a spicli-szakon. Mosolytalan szigorral kérdezett. Japán mandarinarccal figyelte fecsegésem. Tekergethettem a beszélgetés fonálát, konokul visszatalált kiindulási kérdéséhez. Kivárta kifáradásom a mellébeszélésben. Amikor már úgy hittem, sikerrel erdőbe vezettem: lecsapott eredeti kérdésével. Sosem felejtette el, mire kíváncsi.

Kiismert-e engem: nem tudom. Hamar rájöttem azonban: nem természetes, hanem tanult eszű. Paragrafusszagúan gondolkodott. Előírások srófjára járt az agya. A legutolsó párthatározat irányelvei működtették esze járását. És a Belügyminisztérium szabályzata logikáját. Ez megkönnyítette a dolgom. Párthalandzsában erős voltam. A nóta dallamát ismertem a szerkesztőségéből, ha szövegét saját átíratú szólamomban énekeltem is. Ez, gondolom, növelte őszinteségem hitelét.

Ha meg nem is tudta, amire kíváncsi volt, kedvvel hallgathatta nyílt jobbitási szándékaimat. Ahol eretnekgyanúsán eltértem a „vonaltól”, az még belefért a készülődő gazdasági reform szabadosságaiba.

Luzsnyánszky Róbert

Álnevek, fedőnevek, becenevek, gúnynevek lélektanához nem konyítok. Kétféle fedőnév lehetséges. Tökéletesen elrejtőzik az egyik. A magam fedőneve infantilisán megőrzött némi személyes jelleget. Unalmas gimnáziumi órákon, abban az életkorban, amikor keresi valaki a személyiségét: gyakoroltam különféle névalírásokat. A grafológiai játék egyik változataként találtam ki ezt a mesterkélt ostoba nevet: Luzsnyánszky Róbert. A kezdőbetűk azonosak nevem – Gál Péter – utolsó betűivel. A kezdő monogram egybevág a záró betűkkel. Átkoztam később gyermekem játékosságom, valahányszor ellenjegyezni kellett a rendőrtiszt legépelte jelentéseket, és ezt a hosszú, kimódolt, több szótagos kacifát kellett leírnom, olyan kurta név helyett, mint Pató Pál.

Irodalomban, újságírásnál gyakoriak az álnevek. Ha ki kell töltenem egy kérdőívet, fennakadok az első kérdésnél: Neve? Melyik? Molnár? Vagy Gál? Vagy Molnár Gál?

Valójában elvesztettem a nevemet nagyon fiatalon. Egyszer csak azt hallottam: emgépének hívnak, mint egy harisnyamárkát. Úgy is maradtam. Színikritikák, tárcák, vegyes újságizék alá három betűvel jegyeztem magam. Akadnak azonban a szerkesztőségben

elvégzendő, nemszeretem házi feladatok. Évadzáró összefoglalók. Elvi cikkek a Népszínházról vagy a bérletrendszeréről. Ilyenkor némi távolságtartással Molnár G. Péter hivatalos újságírónevét került a hosszú és unalmas cikkem alá. Végül akad minden szerkesztőségben olyan kínos munka, mint például a lódoctornak gúnyolt üzemorvos színésznő feleségéről¹³³ kedvező kritikát írni a Vidám Színpad soros kabaréműsorában. Benne a kivénhedt hajdani szépség – Szomoró Dezső élete utolsó múzsája, és Goldmark terembéli bemutatóján (1941)¹³⁴ Takáts Alice, akit a monoklis költő maga apportírozott színre, betanítva hangsúlyokat, ritmusokat, gesztusokat – akkor már csak egy-egy végszót mondott Salamon Béla poénjához, de kötelezően leírandó volt tehetségének csillámlása. Ilyen esetekben tökéletes álcázásul L. R. szignóval jelezték a rendelt cikket. A szignót én mondtam, némi tudathasadással a belügyi fedőnevem kezdőbetűit használva álcázásul kritikus szavahihetőségem védelmében. Ha bogarászó kedvű gyanakvót érdekel: utánanézhet a *Népszabadság* régi számaiban. Az L. R. szignálta cikkeket nem vállalom. A Luzsnyánszky Róbert aláírta referádákat azonban igen. (Sándor György humoralista vadonatúj műsorának premierjén¹³⁵ minden feszengés nélkül olvastam fel a nézőtérrel. A komikus kezembe nyomta róla szóló jelentésemét; mégpedig az általa sárgával megjelölt, „leprázó” mondatokat.) Vállalom valamennyi

¹³³ Rosthy Magda.

¹³⁴ Szomoró Dezső: *Takáts Alice*, Goldmark Terem, OMIKE Művészesték, rendező: Gellért Lajos, bemutató: 1941. november 4.

¹³⁵ Ez valószínűleg a *Több örült naplója, avagy 15 évünk elszelelt* című előadás volt. Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió, bemutató: 2005. január 30.

M. G. P. jelzésű cikkemet is. Fenntartva természetesen a tévedés szabadságát.

Félreértés ne essék. Rosthy Magda rozsdamarta tehetségének méltatására nem a belügyi szervek utasítottak, a kulturális rovat munkatársai esdették. Ellenkező esetben „a lódoktor” nem írt volna fel soron kívül aszpirint vagy végbélkúpot. Egy szinikritikus hitelét ki kezdheti, ha érdekből kedvez tehetségtelennek. Nem önérdek volt, akkoriban nem szorultam gyógyszerekre. (Hozzátenném még, hogy a *Rakéta Regényújtság*-ban és a *Népszabadság* színes mellékletében „Lujza néni” álneven vitriolos pletykákat írtam. Kézzel aláírt szignóm nyitó két betűje azonos volt a Luzsnyánszky aláírás kezdetével. Tudattalanul játszottam a lelepleződéssel.)

Sokat tanultam a magyar irodalomból is. Szabatosban mondván a magyar irodalom börtönviseltjeitől. Így Déry Tibortól, aki elraccsolta, hogy amikor kihallgatásra vitték a Fő utcába először, megkérdezték tőle, hogy kijelentette-e a következőket...? Déry tagadott. Hát azt mondta-e, hogy...? Déry nemmel felelt. És azt nem ő mondta-e, hogy...? Ismét tagadó választ adott. Természetesen: amire rákérdeztek, szóról szóra mindazt mondta. Egyelőre elengedték. Déry gondolkodott, hol tette a kijelentéseket. A Hungária Kávéházban. Felidézte magában, hol ült a kávéházban, kivel, ült-e valaki a szomszéd asztalnál, nem: a szomszéd asztal távol volt tőlük. Hogy nézett ki a jelenet? Ki volt hozzá legközelebb? A főpincér az eszpresszó rész bejáratánál csavarodó barokkos oszlopnak támaszkodott. Csak Laci hallhatta Déry szavait. Másnap bement a Hungáriába csúcsforgalom idején, és hangosan odaszólt Lacinak: – Főhadnagy úr, egy dupla feketét!

Laci főpincért a következő héten áthelyezték fizető-
nek a Royal Szálló éttermébe.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomtatta és kötötte
a Central Dabasi Nyomda Zrt., 2020-ban
Felelős vezető Balizs Attila vezérigazgató

Felelős szerkesztő Schmal Alexandra
Korrektor Hradeczky Moni
A kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9056
Kner Antikva betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3998 4
ISSN 0324-797X